

*Mateřská škola Mikulov, Habánská 82, příspěvková organizace*

*Školní vzdělávací program  
pro předškolní vzdělávání mateřské školy  
„Zelený ráj“ 2018-2023*

*název: „Svět, do kterého patřím...“*



*vlastní dokument školy s číslem jednacím 161/18*

*vypracovala s kolektivem Renáta Březinová*

*v Mikulově 28. 8. 2018*

## ***Obsah:***

- ✚ identifikační údaje o mateřské škole
- ✚ obecná charakteristika školy
- ✚ podmínky vzdělávání
- ✚ anotace vzdělávacího programu
- ✚ pravidla pro vnitřní hodnocení dětí a evaluaci (evaluační systém)

## ***Přílohy:***

- ✚ Analýza
- ✚ Organizace dne
- ✚ Třídní vzdělávací program
- ✚ Školní řád
- ✚ Plán akcí na příslušný školní rok
- ✚ Plán provozních a pedagogických porad
- ✚ Plán vzdělávání

Aktualizace ŠVP PV bude prováděna formou příloh každý nový školní rok

## *Identifikační údaje o mateřské škole*

Naše mateřská škola „ZELENÝ RÁJ“ má svůj název „Zelený“ odvozen od prostředí, do kterého je zasazena. Na úpatí Svatého kopečku a v bezprostřední blízkosti Chráněné krajinné oblasti jsme obklopeni krásnou zelení a vzácnou historií. Na počátku 16. století v místech, kde se nachází budova a zahrada, našli svůj dočasný domov Habáni. Byla to kompaktní komunita se svou typickou kulturou a dodnes se nacházejí pozůstatky jejich působení a jejich potomci tato místa vyhledávají a navštěvují. Nám z tohoto období zůstal alespoň název ulice.

**Název školy:** Mateřská škola Mikulov, Habánská 82, příspěvková organizace

**Adresa školy:** Habánská 82, Mikulov 69201

**IČO:** 491 37 051

**Provoz mateřské školy:** 6:30-16:30 hodin-celodenní provoz

**Kapacita mateřské školy:** 123 dětí

- z toho 103 dětí - 3 třídy v budově školy

- 20 dětí na odloučeném pracovišti v budově základní školy - 1 třída

**Název odloučeného pracoviště:** Základní škola Mikulov, Hraničářů, příspěvková organizace

**Adresa odloučeného pracoviště:** Hraničářů, Mikulov 692 01

**Provoz odloučeného pracoviště:** 6:30- 16:00 hod-celodenní provoz

**Kontakt:**

<b>tel.:</b>	Kancelář	519 510 409
	Kuchyně	519 323 395
	Třída: Červená	519 323 404
	Modrá	519 323 405
	Zelená	519 323 406
	Žlutá	519 323 396
	Duhová	722 430 337 - třída na základní škole

**e-mail:** skolka@mshabanska.cz

**www stránky:** [www.mshabanska.cz](http://www.mshabanska.cz)

**Zřizovatel:** Město Mikulov, Náměstí 1, 692 01 Mikulov

## Charakteristika školy

Počáteční provoz mateřské školy je datován od roku 1959. V roce 2007 prošla budova školy první celkovou rekonstrukcí a v roce 2017 druhou, která trvala jeden rok. Dohotovena byla k 3. 9. 2018 s novým školním rokem. V souladu s koncepcí školy a zájmem zřizovatele o navýšení kapacity byla rozšířena o jednu třídu a nyní plně vyhovuje našim potřebám a především potřebám dětí. Od rekonstrukce je školka vybavena schodolezem a tak se stala bezbariérovou budovou.

V suterénu je kuchyň s potřebným zázemím pro kuchařky s přilehlými sklady potravin. Jsou zde také sklady didaktických pomůcek, výtvarného materiálu, čisticích prostředků, sezonního vybavení školy, technická místnost, prádelna s denní místností pro uklízečky. V suterénu využíváme i prostory pro menší skupinku dětí jako tvořivé centrum pro různorodé aktivity v rámci režimu mateřské školy. Tuto místnost jsme společně s dětmi pojmenovali jako „KORÁLKY“. Dětem jsme zde aktivity ještě rozšířili o dílničky a malou knihovničku, tak aby byla co nejvariabilnější možnost změny prostředí a aktivit v rámci dopoledního i odpoledního režimu.

Ve zvýšeném přízemí slouží dětem dvě prostorné světlé třídy se sklady na lůžkoviny, sociální zařízení a šatny. Dále jsou zde dvě kanceláře pro ekonomku, ředitelku a vedoucí školní jídelny

V patře jsou využívány dětmi dvě velké herny rovněž se skladovacím prostorem na lehátka a potřebné lůžkoviny, sociální zařízení s přilehlými šatnami. Na tomto patře se nachází nejen přípravná jídla se skladovacími prostory pro nádobí s myčkou, ale i místnost pro úklid a skladování čisticích prostředků pro vrchní patro a podkrovního prostoru.

Nový prostor v podkroví disponuje velkou sborovnou se zázemím pro učitelky, odbornou knihovnou pro účely dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Je zde také knihovna a prostor pro logopedii. V pravé části podkroví je vytvořen prosvětlený ateliér s velkou spoustou materiálu pro tvoření, který jsme společně s dětmi pojmenovali jako MOZAIKA. Součástí je také sociální zařízení se sprchou a malá kuchyňka.



K budově jsou přilehlé dvě části zahrady, o které s nemalým úsilím pečujeme. Na obou částech zahrady rostou dřeviny, takže je potřeby se o ně starat. Při vstupu do kuchyně tu máme vybudovanou i bylinkovou zahrádku. Zahrada disponuje novými herními prvky, jejichž bezpečnostní parametry jsou pravidelně kontrolovány odbornou firmou a dle finančních možností postupně opravovány, či doplňovány. Při rekonstrukci došlo v přední části zahrady také na vybavení novými herními prvky, jež mohou podporovat pohybovou aktivitu dětí při pravidelném pobytu venku. Zadní část zahrady jsme ponechali na aktivity klidnějšího charakteru. Máme zde záhonky, stavebnice, tabule na kreslení křídou pracovní stolečky...

Můžeme se pochlubit originálním prostředím, ve kterém je „zasazena“ naše škola. Díky této kouzelné poloze se nám velmi dobře daří plnit specifické zaměření školy s prvky environmentální výchovy. Dle finančních možností se snažíme zahradu i interiér školky doplňovat a měnit podle potřeb a ke spokojenosti dětí.

# Podmínky vzdělávání v naší škole

## *materiální podmínky*

- ✚ Od školního roku 2018/2019 se začala psát nová kapitola v historii naší mateřské školy. Zdařilá rekonstrukce s navýšením kapacity dala vyniknout všem prostorám. Vytvořily se nám zcela nové podmínky pro věcné vybavení. V návaznosti na barvy interiéru jsme doplnili stávající nábytek dalšími vhodnými prvky a místa, kde vede podlahové topení, zůstala volná pro pohyb dětí. Podle barev mají třídy své názvy. V budově tedy mohou děti navštěvovat Modrou, Červenou a v patře Zelenou a zbrusu novou Žlutou třídu. Mimo budovu máme ještě jednu třídu s názvem Duhová, která je naším odloučeným pracovištěm a je v prostorách Základní školy. Ke kvalitě naší práce s dětmi přispívá i dobré osvětlení, nová podlahová krytina a nábytek cele přizpůsobený velikostně dětem podle potřeb. O rozšíření kapacity jsme usilovali sedm let a od roku 2014 byl vypracován projekt přestavby budovy školy, který byl zrealizován a dokončen po roční intenzivní práci v září 2018. V tomto období byla MŠ přestěhována na jeden školní rok do náhradních prostor.
- ✚ Vstup do areálu je monitorován kamerou a při vstupu do budovy je zřízen bezpečnostní systém, který eliminuje přístup cizích osob do MŠ.
- ✚ Nejen v budově, ale i na školní zahradě je dostatek objektů pro rozmanité pohybové aktivity. Všechny jsou hygienicky nezávadné a bezpečné. O volná prostranství se vzorně stará naše paní školnice.
- ✚ Ve všech pěti třídách jsou děti smíšeného věku, jen třída na odloučeném pracovišti je vzhledem k prostředí vhodnější pro starší děti navštěvující poslední ročník mateřské školy. Diferencování věkových skupin je nedílnou součástí naší práce. Očekávané výstupy přizpůsobujeme jak věkovým skupinám, tak i jednotlivým dětem, podle jejich individuálních schopností a možností.
- ✚ Pravidla pro jednotlivá centra aktivity ve třídách se stala již tradicí a dětem samozřejmostí, neboť je spoluvytváří společně s učitelkami jednotlivých tříd a jsou znázorněny pro připomenutí dětí, což je součástí výzdoby třídy.

## *životospráva*

- ✚ Pro odpočinek jsou zde připraveny protialergické přikrývky a polštáře. Děti leží na hygienicky nezávadných matracích ve dvou spodních třídách a v hernách v patře a na odloučeném pracovišti jsou využívány k odpočinku lehátka.

- ✚ Součástí naší mateřské školy je i kuchyně, která splňuje veškeré hygienické požadavky. Její zařízení je zhotoveno z nerez, vzduchotechnika odpovídá normám, skladové prostory jsou vhodně vybaveny regály s příslušnou nosností.

Je zde nově pořízen konvektomat a výbava ledniček pro vhodné třídění potravin. Pro školní jídelnu byla potřeba také navýšit kapacita, a proto jsme žádali hygienu, jež požadavku bez problémů vyhověla, neboť nově je k dispozici skladovací prostor pro nádobí dvou tříd ve druhém patře.

- ✚ Na úseku životosprávy je dětem poskytována plnohodnotná a vyvážená strava na základě „spotřebního koše“, o čemž svědčí všechny zápisy z kontrol. O vše se vzorně stará vedoucí školní jídelny. Pestrost jídelníčků je vždy hodnocena i za strany rodičů na výbornou. Vše potřebné je také zajištěno pro pitný režim. Každé dítě má kelímek označen svoji značkou nejen v budově, ale i při pobytu venku. Termíny mezi jídly jsou dodržovány, na kulturu stolování je pamatováno ze strany všech pracovníků (úprava prostředí, stolu, jídla, vlastní příklad dospělého). Připravené jídlo je vydáváno kuchařkou dětem přímo ve třídě dle jejich požadavků. Talíře jsou předehřívány v ohřívačích talířů kvůli správné teplotě podávané stravy.

Na odloučeném pracovišti se děti stravují v rámci školní jídelny, která patří pod ZŠ, na základě smlouvy mezi MŠ a ZŠ.

### *Psychosociální podmínky*

- ✚ Vzhledem ke stanovenému cíli našeho Školního vzdělávacího programu je pro nás prioritou respektovat individuální potřeby aktivity i odpočinku jednotlivých dětí. Máme nachystány náhradní programy, možnosti změny prostředí (dílničky, knihovna, Korálky, ateliér...) a různé nabídky podle třídních a doplňkových programů. Snažíme se maximálně vytvářet předpoklady pro vzdělávání založené na základě individuálních rozvojových možností dětí a nastavit správnou úroveň pro osobnostní rozvoj každého dítěte na úroveň, která je pro něj dosažitelná. v MŠ jsou také k dispozici dvě interaktivní tabule a spousta kvalitních pomůcek pro vzdělávání dětí.

Kvalita psychosociálních podmínek je přímo závislá na splnění požadavků, které máme v naší škole na profesionála - učitelku:

- a) přijímat dítě s porozuměním, bez podmínek, výhrad a předsudků, takové, jaké je. Děti velmi dobře vnímají zájem a vycítí, jestliže respektujeme jejich důstojnost.

- b) učitelka musí dodržovat naše zásady pro veškerou komunikaci, tedy i učitelka x dítě
- c) má si být vědoma toho, že množství otázek adresovaných dítěti nemusí být jím vždy chápáno jako příjemný zájem, mluvení a naslouchání by mělo být v rovnováze
- d) učitelka má usnadňovat nejen procesy vznikání a osvojování nových vědomostí, ale i dětské projevy tvořivosti, fantazie, sociálních aktivit a stavy obav a úzkosti
- ✚ Pedagogický styl, jakým jsou děti vedeny, je podporující, počítá s aktivní spoluúčastí a samotným rozhodováním dítěte. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí a podporování nezdravé soutěživosti mezi dětmi. Děti se mohou spolupodílet na rozhodování o tématech, která jsou pro ně právě aktuální a plně vychází z jejich přání a potřeb. Zvolili jsme formu, kdy si děti vybírají pomocí piktogramů z okruhů vzdělávací nabídky téma, které je zajímavé a o kterém se chtějí dozvědět něco nového. Po poradě v srpnu 2018 při vytváření nového ŠVP PV jsme tuto nabídku okruhů dětem rozšířili o další dva obrázky (piktogramy).

### *Organizace vzdělávání*

- ✚ V jednotlivých heterogenních třídách zůstává skupina kmenových dětí a k ní se přidávají nově přijaté tak, aby věkové složení jednotlivých tříd bylo vyrovnané. Zároveň vycházíme vstříc rodičům v konkrétních požadavcích umístění dětí do tříd tak, aby adaptace proběhla co nejlépe (sourozenec, příbuzný, kamarád,...). Pro jistotu a pocit bezpečí kmenových dětí zůstává se třídou vždy jedna z učitelek.
- ✚ Ve všech třídách pracují plně kvalifikované učitelky a z toho je jedna se vzděláním speciálního pedagoga.
- ✚ Každá třída zpracovává svůj Třídní vzdělávací program, ve kterém jsou přehledně rozpracovány integrované bloky ze Školního vzdělávacího programu a s nimi i tematické okruhy vzdělávací nabídky (podle výběru dětí) s patřičně širokou nabídkou činností. Součástí Třídních vzdělávacích programů jsou charakteristiky jednotlivých tříd a seznamy dětí. Klíčové kompetence, dílčí vzdělávací cíle. Každý TVP obsahuje i přehled plnění jednotlivých kompetencí a dílčích cílů, které jsou plně využívány k dalšímu plánování činností. Učitelka vždy plánuje dle vybraného okruhu téma, které vzniká po vzájemném rozhovoru s dětmi, tak aby se zde co nejvíce promítla představa dětí (plánovací list, který popisuje nejen připravené činnosti, ale i pak zpětnou evaluaci okruhu, tématu).

K monitorování aktuální úrovně rozvoje vzdělávacích potřeb dětí využíváme *Evaluační listy*, kde je zaznamenávána diagnostika jednotlivých dětí. Jsou zde



pravidelně doplňovány informace nejen o dětech, ale i spolupráci s rodinou. Tyto evaluační listy dětí jsou neoddelitelným dílem TVP v každé třídě, tak aby byly dětem zajištěny optimální podmínky pro vlastní rozvoj, dle jeho možností, individuálních potřeb pro děti, tak jsou prioritou ke správnému a cílenému rozvoji jednotlivce. Touto cestou lze zajistit včasnou speciálně pedagogickou péči a tím zlepšuje dětem životní i vzdělávací šance.

- ✚ Heterogenní třídy – Červená, Modrá, Zelená, Žlutá nabízí dětem vhodné vzdělávací prostředí se spoustou podnětů, zajímavostí, tak aby se tu děti cítily bezpečně, radostně a spokojeně a mohly se tu bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem. Jde nám o to, aby bylo zohledněno soukromí a vlastní rozhodování dětí o a svých aktivitách. Proto je zde věnována dostatečná péče obměňování věcného vybavení a pomůcek.
- ✚ Třída na odloučeném pracovišti s názvem Duhová je složena také z dětí různých věkových kategorií, ale prostředí školy více vyhovuje starším dětem, proto je sem směřujeme. Skupiny smíšeného věku si tak mohou vzájemně pomáhat, doplňovat se, ale i respektovat. I zde jsou dětem vytvořeny podmínky, které vedou děti k samostatnosti a zdravému rozvoji jejich osobnosti.

Odpočinkový režim v detašovaném pracovišti je velmi podobně zachován jako v budově školy, vždy s ohledem na individuální potřeby jednotlivých dětí (pro dítě, které do ½ hodiny neusne) jsou připraveny klidové aktivity u stolečků s vymezenými pravidly)

V době prázdnin (režim ZŠ, dle předem stanoveného plánu), či ředitelského volna mohou děti z odloučeného pracoviště navštěvovat budovu na Habánské, vždy s ohledem na celkovou kapacitu budovy i s kapacitou školní jídelny, které nemohou být nikdy překročeny.

- ✚ Denní programy se odvíjí od stanoveného režimu dne, který je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí či na jejich aktuálně změněné potřeby. Je dbáno na to, aby děti měly dostatek času na i prostoru na spontánní hru. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti tak mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí – mají možnost uchýlit se do klidnějšího koutu a neúčastnit se společných činností, stejně tak i při osobní hygieně. Nejsou překračovány počty ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

### *Přijímání nových dětí*

- ✚ Děti jsou do MŠ přijímány na základě zápisu, jehož termín je vždy s předstihem stanoven a zveřejněn (viditelným poutačem, zveřejněn v místních periodikách i na webových stránkách školy). Děti jsou přijímány na základě předem stanovených kritérií. Samozřejmostí je, že stanovená kritéria pamatují na nutnost přijímání dětí posledního ročníku mateřské školy. Rozhodnutí o přijetí, či nepřijetí je vyrozuměno zákonným zástupcům doporučeným dopisem v řádném termínu dle Správního řízení.

Snažíme se zajištění vzdělání dětí vyžadující speciální péči, ale je potřeba dbát na spolupráci s rodinou, jež by měla řádně doložit lékařské zprávy i osobní setkání s dítětem, nejlépe při návštěvách MŠ s rodičem, tak aby pedagogové zvážili, zda je v možnostech školy zajistit potřebné vzdělávací podmínky takové dítě přijmout do kolektivu běžných dětí. V některých případech je potřeba zajistit zřízení funkce asistenta pedagoga a to na základě vyjádření SPC. S takovým dítětem je pak potřeba pracovat na základě vhodně sestaveného IVP.

Pokud je kapacita dostačující, jsou přijímány také dvouleté děti, pro které jsou v jednotlivých třídách přizpůsobeny podmínky (hračky pro nejmenší děti v nízkých policích, přebalovací pult v umývárně...)

- ✚ Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován adaptační režim, který si dohodnou rodiče s učitelkami ve třídě individuálně podle potřeb jednotlivých dětí.

### *Řízení mateřské školy*

- ✚ Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, také s místními základními školami a ostatními partnery. Další spolupráce je vedena směrem k odborníkům, kteří zajišťují pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů.
- ✚ Spolupráce s rodiči je pro naši mateřskou školu velmi důležitá a to si uvědomuje celý náš kolektiv, který se snaží v této sféře budovat stále příjemnější prostor. Reagujeme na přání a podněty rodičů, které se k nám zpětně vracejí. Každý rok dáváme rodičům možnost vyjádřit svůj názor formou anonymního dotazníku (v pololetí), který monitoruje vnitřní prostředí školy z pohledu rodičů. Dotazník následně vyhodnocujeme a výsledky jsou rodičům zveřejněny, pokud je to v našich silách, snažíme se vyjít rodičům vstříc a reagovat na jejich požadavky. K dobré spolupráci také přispívají „Konzultační hodiny“, které pořádáme 2x ročně. Akce před zápisem do ZŠ „Ukázka práce s dětmi“, má mezi rodiči také velké ohlasy.

- ✚ Kontrolní a evaluační činnosti jsou smysluplné, užitečné a jsou z ní vyvozovány závěry pro další práci
- ✚ Plánování a chodu školy je funkční a v souladu s aktuálními potřebami
- ✚ Plánování pedagogické práce, je vždy postaveno na základě předešlé analýzy a zpětné vazby hlavně v rámci pedagogických porad.
- ✚ Ředitelka školy vyhodnocuje a práci všech zaměstnanců, zapojuje spolupracovníky do plánování a vytváří místo pro spolurozhodování, čímž vzniká prostor pro vzájemnou důvěru a příjemné klima.
- ✚ Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu na základě zpětné evaluace, vzájemné domluvy a zjištěných případných nedostatků, které by se měli sestavením nového ŠVP PV co nejvíce eliminovat.

#### *Personální a pedagogické zajištění*

- ✚ Pedagogové naší mateřské školy mají dosaženou odbornou kvalifikaci.
- ✚ V případě potřeby zajišťuje škola asistenta pedagoga, či školního asistenta.
- ✚ K zajištění kvalitního výchovně vzdělávacího procesu v naší škole je potřeba deseti učitelek (dvě na jednu třídu) s celým úvazkem.
- ✚ Pedagogický tým funguje na základě jasně vymezených pravidel s prostorem pro vzájemnou důvěru a spolurozhodování. 2x ročně si pedagogičtí pracovníci vyplňují sebehodnocení, kde se mohou vyjádřit ke své práci, k plnění svých povinností, o fungování kolektivu i o dalších potřebách školy (věcné vybavení, doplnění didaktických pomůcek...)
- ✚ Služby jednotlivých učitelek jsou plánovány tak, aby byla vždy plnohodnotně zajištěna veškerá péče o děti. Učitelka si v případě zástupu do jiné třídy vždy zajistí činnosti navazující na kmenovou učitelku a plánuje v souladu s tématem třídy, popřípadě s aktuálními potřebami dětí ve třídě.
- ✚ Učitelky jednájí, chovají se v souladu se společenskými pravidly a všemi pedagogickými a metodickými principy výchovy a vzděláváním dětí předškolního věku. Naslouchají dětem a zajišťují vzdělávací nabídku za aktivní účasti dítěte. Dále uplatňují aktivní, spontánní i řízené vzájemně provázané a vyvážené aktivity, tak aby byly v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolního dítěte. Přímou i nepřímou motivují děti tak, aby činnosti byly didakticky zacílené, pro menší skupinky, či individuálně.

- ✚ Logopedická péče je zajištěna školní logopedkou 4x týdně v budově školy, jednou týdně v rámci spolupráce (na odloučeném pracovišti ještě 1x týdně) s logopedickou ambulancí. Pro potřeby nápravy logopedických vad u jednotlivých dětí jsme zajistili prostory s vhodnými pomůckami, jež přispívají ke klidné individuální práci dle potřeb dětí vyžadující tuto péči.

### *Spoluúčast rodičů*

- ✚ Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se akcí školy i vstupovat do jednotlivých tříd a sledovat probíhající činnosti dětí (návrky na boty). Mají možnost sledovat webové stránky školy, kde jsou skupinové fotografie z běžných činností během dne a mohou tak hodnotit atmosféru ve školce. Jsou zde také zveřejněny hlavní dokumenty školy, záznamy o spolupráci a také kus historie naší školky.
- ✚ Učitelky pravidelně informují rodiče o pokrocích v rozvoji jejich dítěte, domlouvají se na dalších společných postupech ohledně výchovy a vzdělávání. Rodiče mohou kdykoliv nahlédnout do „pořadačů“ s portfolii dětí se založenými pracovními listy předškoláků dle časové posloupnosti. K informovanosti rodičů slouží i „konzultační hodiny“, které škola pořádá 2x ročně. Rodiče mají možnost si kdykoliv předem sjednat schůzku s učitelkami proto, aby se informovali o výsledcích vzdělávání svého dítěte dle svých potřeb. Rodičům je vždy předložen evaluační list dítěte, kde jsou nasbírány cenné informace o dítěti. Je možné společně debatovat o dalším postupu ohledně vzdělávání dítěte, což prohlubuje spolupráci rodičů a mateřské školy.
- ✚ Učitelky chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost, jednájí s rodiči ohleduplně a taktně, nezasahují do soukromí a varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.
- ✚ Prostory v šatnách jsou využívány nejen k tomu, aby se děti moly podílet svými výtvary na výzdobě společného prostředí, ale také jako zdroj informací pro rodiče. Všichni se tak mají možnost seznámit s aktuální vzdělávací nabídkou (tématem) jednotlivé třídy. Je zde popsáno téma, o které spouštěly děti. Činnosti s dětmi jsou zde popisovány a pravidelně doplňovány pro komplexní informace rodičům. Vhodné pomůcky či vhodné činnosti jsou nabízeny v centrech aktivity.
- ✚ Pro lepší představu, co děti právě zajímá, mohou rodiče sledovat nejen nástěnky v šatnách (kde je popsáno s čím se jejich děti seznamují a co právě prožívají), ale i přes webové stránky školy (ve tvaru [www.mshabanska.cz](http://www.mshabanska.cz)), které jsou pravidelně

doplňovány fotografiemi (-okénko “Jak si hrajeme“, kam mají rodiče možnost nakouknout a pozorovat tak atmosféru přímo z některých činností během dne).

- ✚ Jako zdroj informací (nejen pro rodiče) považujeme i náš školní časopis Myšpulín, kde jsou popsány akce školy s jejich termíny, také rady a názory odborníků, poděkování rodičům, básničky, se kterými se děti běžně setkávají ve školce včetně úkolů pro děti a jejich rodiče. Náš školkový časopis se datuje od roku 1994, takže má již dlouholetou tradici. Mají ho na starost vždy dvě učitelky, což je součástí jejich nepřímé práce.

## *Anotace vzdělávacího programu*

- ✚ Náš Školní vzdělávací program „ *SVĚT, DO KTERÉHO PATŘÍM...* “ zpracovává celý kolektiv tak, aby v první řadě vyhovoval dětem, plně vycházel z jejich potřeb, které se v dnešní době rychle mění. Velmi dobře se nám s ním pracuje, a proto v něm budeme pokračovat i nadále s vhodnou aktualizací, neboť se jedná o otevřený dokument.
- ✚ Společné otázky, nad kterými se všichni z pedagogů zamýšlíme:

### *Co vlastně děti potřebují?*

- nebát se projevit emoce
- dospělé, kteří jsou pravdiví
- pravidla, která jim dávají smysl
- úctu, aby si mohly vážit samy sebe
- lásku, aby o ní věděly
- kompetence
- učitele, který je empatický a plně zná potřeby dětí

### *Co je cílem pedagogů na naší škole?*

- pedagogická láska (záleží mi na každém dítěti)
- pedagogická moudrost (umět řešit situace na základě vědeckých poznatků a praktických zkušeností)
- pedagogická důvěryhodnost (jednat přesvědčivě a pravdivě)
- pedagogická odvaha (prosazovat emoční inteligenci před kognitivní)
- zařazovat zážitkové učení

## *Motto: Skutečné objevování a poznávání je tím nejlepším kurikulem pro děti...*

- ✚ Záměr našeho ŠVP PV je motivovat děti k vzájemnému soužití a vytvářet podmínky a prostor k naplňování potřebných kompetencí s propojením směrem k přírodě a v souladu se čtyřmi integrovanými bloky, se kterých se náš Školní vzdělávací program skládá. Upřednostňujeme rozvíjení vnímání jako základu veškerého přirozeného poznávání. Stanovujeme hodnoty, které může dítě získat přímou zkušeností, třeba formou zážitkového učení. Dětem rovněž dáváme možnost zvolit si to, na co stačí, s vědomím, že každá hodnota je individuální záležitostí s prostorem pro zkoumání, objevování, experimentování ...
- ✚ Náš Školní vzdělávací program zpracovával celý kolektiv tak, aby v první řadě vyhovoval dětem, plně vycházel z jejich potřeb.

Po diskusích a debatách celého našeho kolektivu, jsme došli k společnému závěru, že stanovený ŠVP PV je dobrou cestou, jak podporovat zdravý a harmonický rozvoj jednotlivce. Specifické zaměření s prvky environmentální výchovy je vhodnou a velmi důležitou složkou jak dětem položit základ lásky k přírodě, která je pro nás všechny velmi důležitá. Rozhodně nechceme podporovat hrozbu virtuálního světa, která se stává součástí většiny rodin a tím i nás všech. Virtuální svět jak se zdá začíná pohlcovat ty malé čisté dušičky našich dětí v čím dál větší míře a tomu my chceme alespoň nějakou měrou zabránit. Ne tímto směrem nepůjdeme, na tom jsme se všichni shodli!

Půjdeme raději cestou, která vede směrem za poznáváním tajů a krás, které můžeme jednoduše najít vedle sebe. Láká nás využívat místo, ve kterém se nachází naše škola, která je ze všech stran obklopena přírodou tím se nabízí jedinečná možnost každodenně vodit malé kluky a holčičky cestičkou za poznáváním tajemství, které příroda skrývá (objevili jsme s dětmi přímo na zahradě domeček roháčů, hnízda ptáčků, pozorujeme housenky...). Cítíme se tedy neoddelitelnou součástí přírody. Chceme dětem ukazovat, jak se dají odhalovat tyto jednoduché zázraky, jak objevit souvislosti spojené s vývojem a vzájemnou shodou všeho, co v přírodě můžeme najít. Vždyť vztahy a vazby všech forem života nejlépe pochopí od prvních krůčků a slov, když jim pomůžeme (tímto záměrem) stavět pomyslnou mozaiku přírody a tak i celého světa a ukážeme jim, že i člověk je jeho nedílnou součástí.

Lépe tak mohou pochopit myšlenku, že člověk bez přírody nemůže existovat. Pokud se nám podaří přivést je na myšlenku, že nám poskytuje spoustu „služeb“(-potraviny, dýchatelný

vzduch, pitnou vodu a všechny suroviny, které potřebujeme) budou ji se samozřejmostí chránit. Toto zaměření se nám zdá klíčové.

### *Podmínky, ze kterých můžeme vycházet:*

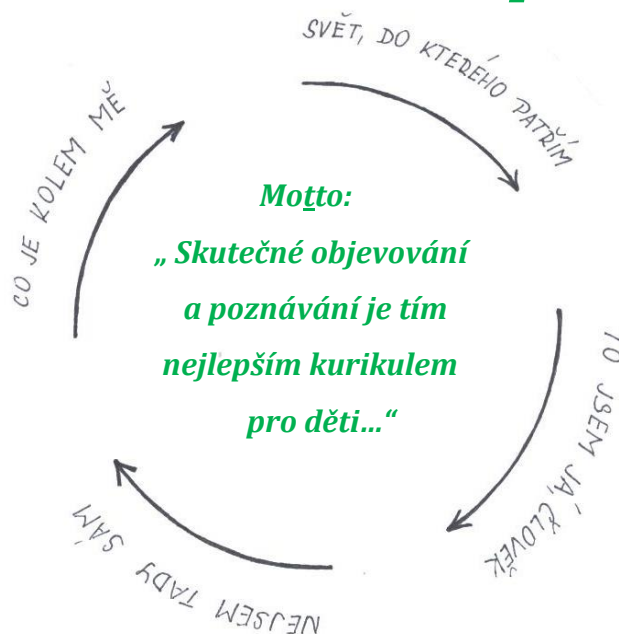
- poloha budovy
- velká členitá zahrada přímo na úpatí Svatého kopečku
- květinové, bylinkové a zeleninové záhonky
- sbírání a sušení bylinek
- nápady učitelek na rozmanitá témata, exkurze, tematické vycházky
- zážitková učení s odborníky

### *Podmínky, které připravujeme:*

- spolupráci s Národním technickým muzeem ve Valticích, které nabízí zajímavosti ze světa přírody formou naučných programů
- toulky přírodou-tematické vycházky v různém ročním období
- knihy a encyklopedie
- vhodné pomůcky (mikroskopy, lupy, labyrinty...)
- široká nabídka činností zaměřených na využití přírodního materiálu a zapojit co nejvíce smyslů-vše vidět, osahat si, slyšet, poznávat vůně i pachy, různé chutě (podpora představivosti a fantazie)
- tvořivé činnosti s využitím použitého materiálu (ukázat dětem, že všechno nemusí být jen odpad)se kterým se dá dál pracovat
- průběžné třídění odpadu (barevné kontejnery na chodbě)-vštěpovat poznatky o důležitosti třídění odpadu a zaměřovat činnosti tímto směrem-ukázat jim, jak lze pomáhat přírodě, aby se z ní nestala jedna velká skládka-dovést je na myšlenku, že pomáhat můžeme my všichni!!!!

Ověřili jsme si, že specifické zaměření v tomto duchu spolu s integrovanými bloky a plněním kompetencí z *Rámcového programu* je velmi vhodným propojením, které děti povedou správnou cestou, až na začátek k základnímu vzdělávání. Nechceme dopustit, aby začala převládat virtuální realita počítačových her (kde se vytváří vlastní, svébytná sféra prožívání v samotě, bez citu a jakékoliv komunikace) nad obyčejnými a jednoduchými zázkazy, které můžeme spatřit jen tak jednoduše v přírodě a k tomu dýchat i zdravý, čerstvý vzduch.

## Název programu: „Svět, do kterého patřím...“



### Cíl programu:

Dovést děti k získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící ve svém okolí, pomoci mu objevovat silnější stránky.

Bez ohledu na to, kde žijí, budou muset dnešní děti čelit po celý svůj život změnám sociálním, změnám prostředí, změnám ve vědě a technice, změnám na trhu práce, atd. Proto vývoj charakterových rysů osobnosti je obzvláště potřebný. Učitelky budou na tomto základě v průběhu veškerých činností vědět:

- 1) S jakou hodnotou se dítě právě setkává
- 2) Co se právě teď učí
- 3) Jaký má prostor pro samostatnost a možnost ovlivnit situaci, ve které se nachází

Pro lepší *dosažení* stanoveného *cíle* jsou stanoveny čtyři *integrované bloky*, které jsou vytvořeny tak, aby obsáhly všechny vzdělávací oblasti *i jednotlivé kompetence*. Jsou nastaveny dlouhodobě, aby se s nimi pracovalo po celou docházku dítěte do mateřské školy.

*Kompetence* naplňujeme *formou tematických okruhů vzdělávací nabídky*, kterou si určují děti na základě jejich výběru. V současné době mají děti na výběr z 21 piktogramů.

- ✓ *Vzdělávací nabídka* se rozpracovává *podle* tematických *okruhů* vzdělávací



nabídky, které si děti mají možnost vybrat samy a učitelkou nabízené činnosti se tak co nejvíce přibližují jejich potřebám. Okruhy se vzájemně prolínají a nemají určeny konkrétní data. Téma, které pak učitelka plánuje je vždy v souladu s plněním kompetencí a naplňování jednotlivých integrovaných bloků. Vše je vzájemně prolíná a doplňuje. Na závěr okruhu (či jednotlivého tématu) se provede vyhodnocení, ze kterých vyplynou další cíle pro práci učitelky. Vzdělávací nabídka (činnosti a příležitosti), dílčí vzdělávací cíle, očekávané výstupy i rizika jsou rozpracovány konkrétně v Třídních programech

### **Tematické okruhy vzdělávací nabídky:**

- ✓ Již popsané tematické okruhy dětem dávají prostor *se záměrným cílem*-ukázat jim cestu, jak mohou spolurozhodovat o svých činnostech, jak ovlivnit situaci. Chceme, aby se u dětí přirozeně *rozvíjel zájem o učení* a postupně si vytvářely pozitivní vztah k němu. Okruhy jsme znázornili do jednoduchých piktogramů, které jsou dětem blízké a pochopitelné. Tematické okruhy nejsou záměrně pojmenovány, ani nemají popsany obsah, aby se co nejlépe mohla promítnout představa dětí.
- ✓ *Po výběru tematického okruhu* dětmi (podle obrázků) vždy nastává mezi učitelkou a dětmi prostor k *vzájemnému rozhovoru*, aby měla *učitelka* co nejbližší představu ke zvolení tématu, které pečlivě *naplňuje* do TVP s ohledem na vyváženost společných a samostatných *činností* řízených přímo, či nepřímo. Plánování je propracováno v souladu s plněním dílčích cílů a kompetencí, podle potřeb (kterých cílů a kompetencí je potřeba se více dotknout). Pokud nastane situace ovlivněna silnějším podnětem, nebo prožitkem učitelka pružně reaguje na potřeby a přání dětí změnou činností.
- ✓ Tematické okruhy nejsou záměrně pojmenovány, ani nemají popsany obsah, aby se co nejlépe mohla promítnout představa dětí.
- ✓ Vzniklá témata si děti samy obohacují a doplňují podle přinesených hraček, knížek či jiných pomůcek, které jsou jim blízké a známé z domova.



Integrované bloky jsou čtyři:

## I. To jsem já - člověk

Já a moje tělo...

Já a moje duše...

Objevuji své schopnosti...

## II. Nejsem tady sám...

## III. Co je kolem mě...

## IV. Svět, do kterého patřím ...

integrováný blok: ***I. To jsem já člověk...***

### *Obsah bloku:*

Harmonický rozvoj psychické i fyzické zdatnosti. V oblasti biologické je potřeba stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zdravotní kulturu a zlepšovat tělesnou zdatnost. Podpora rozvoje pohybových i manipulačních dovedností je velmi důležitou součástí tohoto obsahu, stejně jako vést děti k sebeobslužným dovednostem a vštěpovat jim zdravé životní návyky a postoje. Podpora duševní pohody, psychické zdatnosti a odolnosti také velmi potřebné stejně tak i rozvoj řeči, jazyka, poznávacích procesů a funkcí. Máme na paměti i stimulaci osvojování a rozvoj vzdělávacích dovedností s pěstováním kreativity a sebevyjádřením každého jednotlivce podle jeho možností. Poukázat na krásy přírody s postupným chápáním sounáležitosti považujeme za stěžejní cíl tohoto integrovaného bloku.

### ***- Já a moje tělo...***

#### ***Vybrané klíčové kompetence pro tuto část bloku:***

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)***
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem***

### Vzdělávací nabídka:

- ✓ využít lokomoční a jiné činnosti (chůze, běh skoky, poskoky, hody, lezení, turistika, sezónní čin.)
- ✓ zařazovat manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, materiálem
- ✓ soustředit se na zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací)
- ✓ vytvářet prostor pro smyslové a psychomotorické hry

## **- Já a moje duše...**

### **Vybrané klíčové kompetence pro tuto část bloku:**

- *samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej chápe, že se může o tom, co udělá rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také - uvědomuje si, že za své jednání odpovídá a nese důsledky*
- *svoje činnosti se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat*
- *má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce a úsilí druhých*
- *řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně, náročnější s oporou dospělého*
- *nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu*
- *dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky*

## **- Objevují své schopnosti.....**

### **Vybrané klíčové kompetence pro tuto část bloku:**

- *klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo zvládlo*
- *ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog*

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními dramatickými)
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých znaků a pojmů a symbolů
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- rozlišuje řešení, která jsou funkční /vedoucí k cíli/, a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit

### Vzdělávací nabídka:

- ✓ vytvářet prostor pro artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- ✓ umožňovat komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- ✓ podporovat samostatný slovní projev na určité téma
- ✓ stimulovat rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, pojmenovat vlastnosti, charakteristické znaky a funkce
- ✓ zařazovat přímé pozorování přírodních, kulturních jevů, rozhovor o výsledku pozorování
- ✓ navozovat hry a činnosti zaměřené k řešení problémů, k cvičení paměti (mechanické, logické, obrazné a pojmové)
- ✓ hledat prostor pro hry zaměřené na tvořivost, představivost, fantazii
- ✓ zařazovat volné hry, experimenty s materiály a předměty
- ✓ hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru a rovině

## integrovaný blok: **II. Nejsm tady sám...**

### *Obsah bloku:*

Získávat pozitivní vztah k sobě, k druhému a ke svému okolí je neodmyslitelnou složkou tohoto integrovaného bloku. Rozvíjení vztahů k vrstevníkům, položení základů k hledání vlastní identity a místa ve společnosti je úkolem ze strany učitelky stejně jako vedení k rozvoji vztahů směrem ke zdravým životním postojům a návykům vůči ostatním lidem i přírodě. Vštěpování schopnosti řídit svoje chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci. Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit svoje pocity, dojmy a prožitky. Vést děti k vytváření a rozvíjení citových vztahů k jinému dítěti i dospělému, k posilování, kultivaci a obohacování jejich vzájemné komunikace. Ukázat již od malička jak zajišťovat pohodu těchto vztahů v menší i větší skupině. Pokládat základy ke kladnému vztahu k živé i neživé přírodě.

### *Vybrané klíčové kompetence pro tento blok:*

- *zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřené aktuálnímu dění*
- *soužití mezi vrstevníky vrstevníky, rozumí jejich smyslu spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jeho smyslu a chápe potřebu je zachovávat*
- *domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci*
- *průběžně rozšiřuje slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím*
- *napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí*
- *spolupodílí se na společenských rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim*
- *uvědomuje si svá práva a práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu*
- *je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy*
- *chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování*

**- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje metodou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost**

### Vzdělávací nabídka:

- ✓ zařazovat společenské hry a aktivity nejrůznějšího zaměření
- ✓ podporování kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- ✓ společná setkání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- ✓ vhodně stimulovat hry přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého, záměrné pozorování vlastností, čím se lidé mezi sebou liší a v čem jsou si podobní
- ✓ vytvářet prostor pro sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudebně pohybové hry, kde si děti uvědomují vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství...)
- ✓ zařazovat hry přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí respektovat a přijímat druhého
- ✓ umožnit prostor pro hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- ✓ zařazovat aktivity podporující sblížení dětí
- ✓ zařazovat četbu, vyprávění a poslech pohádek a příběhů na téma vztahů mezi lidmi, s etickým obsahem a ponaučením
- ✓ hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti vůči druhému, k ochotě rozdělit se s ním, střídat se, ukázat schopnost vyřešit vzájemný spor
- ✓ podporovat běžné verbální a neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i dospělým

integrováný blok: **III. Co je kolem mě...**

### Obsah bloku:

Vštěpovat dětem od malička povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o rozmanitosti a proměnách světa. Rozšiřovat elementární poznatky a vzájemné propojení informací s realitou -rozvoj tvořivosti i tvořivého

myšlení považujeme za velmi důležité. Chceme pomoci dětem s osvojováním potřebných dovedností, návyků, postojů širokou nabídkou činností a zároveň jim vštěpovat základ všeobecně užívaných společenských, morálních a estetických hodnot.

### ***Vybrané klíčové kompetence pro tento blok:***

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, které dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije***
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku***
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky***
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení***
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkon druhých***
- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku***

### ***Vzdělávací nabídka:***

- ✓ připravovat kulturní, kultivované a sociálně pohodové prostředí -příležitosti uvědomovat si, že ne všichni lidé se chovají správně
- ✓ příležitosti poznávat mravní hodnoty v jednání lidí (spravedlnost, ohleduplnost, upřímnost, otevřenost)
- ✓ příležitosti podílení se na vymezení společenských hodnot jasných, smysluplných a přiměřených pravidel ve třídě
- ✓ podporovat estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, dramatické, literární, pohybové)
- ✓ podílení se na přípravách společných zábav a slavností s využitím zvyků, tradic (sportovní akce kulturní programy)
- ✓ výtvarné, hudební, a hudebně pohybové činnosti podněcující rozvoj tvořivosti, estetického vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- ✓ estetické a tvůrčí činnosti slovesné, literární a dramatické (poslech pohádek, příběhů veršů, dramatizace, divadelní scénky)

- ✓ setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním i mimo mateřskou školu (návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro děti předškolního věku)
- ✓ seznamování s lidovou slovesností, literaturou, hudbou, výtvarným uměním

integrováný blok: **IV. Svět, do kterého patřím...**

*Obsah bloku:*

Vytváření povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí-počínaje nejbližším okolím, které je jim bezprostředně známé. Vytvářet základy o představách, že člověk je nedílnou součástí živé i neživé přírody, lidí, společnosti. Vštěpování schopností vážit si života ve všech jeho formách. Pomoci dětem pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat.

***Vybrané klíčové kompetence pro tento blok:***

- ***všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem***
- ***ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit***
- ***chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky***
- ***má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat***
- ***dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost***
- ***chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit***
- ***v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou***
- ***je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a***



## ***jedinečností***

- ***při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která mu je nepříjemná, umí odmítnout***

## **Vzdělávací nabídka:**

- ✓ přirozené poznávání rozmanitosti světa přírody, kultury i techniky (vycházky do okolí, výlety)
- ✓ záměrné pozorování a sledování skutečných objektů, jevů a dějů z nejbližšího okolí k získávání praktické orientace v okolí
- ✓ využívat motivované hravé aktivity a ekohry
- ✓ zařazovat manipulace a experimenty s využitím různých materiálů a surovin
- ✓ podporovat řešení přirozených a modelových situací
- ✓ využívat pěstitelské činnosti (péče o květinové a zeleninové záhonky)
- ✓ využití knih a jejich literárních textů, názorného materiálu a pomůcek, využívání encyklopedií
- ✓ nacházet prostor pro činnosti zaměřené na zpřesňování smyslového vnímání

- Do tohoto bloku lze zařadit aktivity k rozvoji paměti a pozornosti i tvořivého sebevyjádření a vyhledávání vzájemných souvislostí, nacházet společné znaky, nalézat nová řešení a vytvářet dostatečný prostor k uplatnění představivosti. Činnosti v přírodním prostředí zaměřené na pozorování, experimenty a rozvoj smyslového vnímání.

### **• *Metody práce***

- ✓ ***prožitkové učení*** - učitelka vnímá a navazuje na prožitky dětí, může je i záměrně navozovat-prožitek je to co zůstává emočně podmíněno a zůstává trvalejší
- ✓ ***kooperativní učení*** – učení založeno na domluvě, komunikaci, vzájemné spolupráci s ostatními dětmi
- ✓ ***spontánní hra dětí*** - nejdůležitější aktivita raného věku, která musí plně vycházet z potřeb dětí (je odrazem jeho zážitků)
- ✓ ***komunitní kruh*** - respektování pravidel, soustředěnost, sebeovládání
- ✓ ***rozhovor*** - vzájemný dialog mezi dětmi a dialog mezi dětmi i učitelkou
- ✓ ***metoda pokusu a omylu*** - experimentování, manipulace s předměty a různými

materiály (především přírodními)

- budeme co nejvíce vycházet z přirozených lidských potřeb: seberealizace, uznání, sounáležitost, bezpečí, fyziologické potřeby

- **Prostředky**

- hry, pohybové aktivity, praktické činnosti, pozorování, experimentování, pokusy, činnosti s různými materiály, vycházky, výlety, společné akce, oslavy, slavnosti, společné akce s rodiči, logopedická péče

Prostředky bezprostředně souvisí s metodami, neboť jsou jejich součástí

- **Formy práce**

- <i>individuální</i>	↘	
- <i>skupinové</i>	—	- spontánní
- <i>kolektivní</i>		- řízené
		- nepřímé
		- přímé

- **Jak se dovedeme přizpůsobit věkovým skupinám**

✚ každá vhodná chvíle lze efektivně a cíleně využít pro práci s různými věkovými skupinami, zvláště pro děti posledního ročníku mateřské školy. Nejen na základě evaluačního procesu při hodnocení jednotlivých dětí učitelka vhodně volí činnosti nejen pro jednotlivé věkové skupinky dětí, ale i pro jednotlivce, dle potřeb a možností dítěte. Využíváme i času při individuálním odpočinkovém režimu, kdy může učitelka pracovat s dětmi formou hry na cíleně zaměřené činnosti se skupinkou, či jednotlivými dětmi, podle jejich potřeb schopností a dovedností. Učitelka je vždy připravena podat pomocnou ruku při vyrovnávání určitých drobných nedostatků.

✚ Učitelky budou připravovat dostatek zajímavých činností pro děti a jen na dětech, na jejich zájmu a potřebách bude záležet, které z nich využijí. Snažíme se o to, aby dospělí neměli autoritářskou pozici, ale stali se partnerem a pozorovatelem, který umí naslouchat, snížít se k dítěti, pomáhat a povzbuzovat tam, kde je třeba, vést děti ke zdravému sebevědomí, k samostatnosti a důležité komunikaci. Budování důvěry považujeme mezi stěžejní úkoly naší práce.

✚ V každé třídě je vymezeno vhodné místo (pracovní prostor) pro předškoláky, kteří si v jakoukoliv dobu během pobytu ve třídě mohou plnit předem zadané úkoly (dle jejich potřeb a schopností) uložené v průhledných foliích. Dítě ví o možnosti plnit úkol samostatně, nebo s radou kamaráda, či učitelky - mohou si tak pěstovat základy pro samostatnost a zodpovědnost, či vzájemnou domluvu. Je tedy plně stimulováno ke komunikaci, k hledání varianty, cesty - kdy a jak úkol plnit. Má možnost si samostatně zvolit a vybrat si tak mezi hrou, nebo plněním zadané činnosti. Pokud se nám bude u dětí dařit budít zájem dovědět se něco nového - mohou tak s lehkostí a samozřejmostí přejít do základního vzdělávání. Snažíme se děti motivovat za dobře splněný úkol nálepkou dle vlastního výběru, kterou si lepí na kartu do pořadače, zde může hodnotit své úspěchy ze splněných úkolů. Podporou k sebehodnocení dětí je také portfolio, které je samotnými dětmi zakládáno na základě časové posloupnosti.

#### ***Cíl směrem k dětem je:***

- probudit zájem o učení a postupné vštěpování určitého dílu zodpovědnosti, samostatnosti, cílevědomosti, sebehodnocení- hlavně u starších dětí.
- pořádek a systém v udržování svých věcí spočívá v portfoliích, které si samy děti (zpočátku pod vedením učitelky) zakládají a skládají nejen z pracovních listů.

#### ***Cílem pro pedagogy je :***

- jednoduché monitorování výsledků vzdělávání u jednotlivců a
- cílenější zaměření na individuální schopnosti dětí

### ***Pravidla pro hodnocení dětí***

Motto: *„Velkým uměním člověka je mít a využít schopnost chtít a umět dobře poradit druhému člověku.“*

- ✚ Smyslem evaluace je posunout naši práci směrem ke zvýšené kvalitě, odstraňovat nežádoucí návyky a neefektivní způsoby práce.
- ✚ vést děti k individuálnímu projevu, sebehodnocení

- ✚ podporovat v co největší míře samostatnost, cílevědomost dle schopností a možností dítěte

Pomáhá nám k tomu:

- pravidelné doplňování **Evaluačního listu dítěte** (hodnocení od nástupu dítěte do MŠ 2x ročně barevným fixem) - podle zjištěných pokroků u jednotlivých dětí je možné i poznamenávání úspěchů, či neúspěchů do evaluačních listů dětí
- pravidelné doplňování **Listu pro hodnocení předškolní zralosti**
- sledování vedení **portfolia - MOJE KNIHA** samotným dítětem
- pozorování schopnosti a aktivního zájmu dítěte při **samostatném plnění úkolů**

## **Pravidla pro hodnocení vnitřního prostředí školy**

Motto: „*Velkým uměním člověka je se zamyslet nad názorem druhého...*“

- zamyšlení se nad **výsledky a vyhodnocením dotazníku pro rodiče** (to při anonymním monitorování vnitřního prostředí školy), který vždy nabízíme v pololetí.
- zvážení názorů všech pracovníků v rámci **sebereflexe** (2x ročně)
  - ✚ Techniky k získávání informací jsou: rozhovory, porady, vzájemné konzultace, diskuse, hospitace.
  - ✚ Přehled evaluační činnosti školy je přehledem o tom, jak naše škola a její pedagogové pracují se zpětnou vazbou a je zaměřena na:
    - a) Přehledy činností, které probíhají na úrovni školy
    - b) Přehled činností, které probíhají na úrovni tříd
      - 1.b - evaluace týdne
      - 2.b - evaluace integrovaného bloku
      - 3.b - evaluace plnění kompetencí
      - 4.b - evaluace dílčích vzdělávacích cílů
    - c) Sebereflexe-hodnocení sama sebe- probíhá 2x ročně v pololetí a na konci školního roku
    - d) Přehled o sledování a hodnocení výsledků vzdělávání u dětí - evaluační listy jednotlivých dětí.

## Úroveň školy:

- ✚ Provádí ředitelka, která sleduje a vyhodnocuje průběžně a opakovaně podmínky a to jednak materiální, bezpečnostní, organizační, ale především pedagogické, psychosociální, hygienické, podmínky týkající se pedagogického stylu, forem, metod práce, dodržování stanovených zásad i s ohledem na nápady učitelek i provozních zaměstnanců.
- ✚ Práci učitelek hodnotí ředitelka

- **na pedagogických radách** v předem domluvených termínech, podle plánu porad z pravidla 1x za 6 týdnů...)
  - v pololetí a na konci školního roku společnou diskusí o práci ve třídě – co se daří, kde jsou nedostatky a chyby – v diskusích se zaměřujeme na otázky:

1. naplňování cílů programu
  2. kvalitu podmínek vzdělávání
  3. způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání (vyhodnotíme nejprve vzdělávací obsah na úrovni tříd a teprve potom jako celku)
  4. práci pedagogů - využívání nových efektivních metod a forem vzdělávání (sebevzdělávání...)
  5. výsledky vzdělávání
- **kontrolou** zaznamenávání činností do třídní knihy (jednou týdně)
  - kontrolou evaluací plnění tématu, klíčových kompetencí, dílčích cílů
  - sledování pečlivosti učitelek při evaluaci plánovaných činností do okruhu zvoleného dětmi (napřování TVP, co se povedlo, na čem je potřeba pracovat...)- učitelka jednou týdně hodnotí i na zadní stranu plánovacího listu co se povedlo, ve které oblasti je potřeba ještě pokračovat a ke které se vrátit...
  - hodnocení výchovné práce jednotlivých tříd v pololetí i na konci roku
  - průběžné posuzování míry informovanosti rodičů o vzdělávání dětí ze strany učitelek (konzultační hodiny, schůzky s rodiči...)
  - práci ostatních zaměstnanců na provozních poradách (viz. plán provozních porad – příloha).
  - **na hospitacích** (dle plánu hospitací- příloha s navazující vzájemnou diskusí o práci s dětmi

## **Úroveň třídy:**

- ✚ Každý pedagog se v rámci tvorby vlastního Třídního vzdělávacího programu plně přizpůsobuje přáním a potřebám dětí, neboť jimi vybrané téma vždy respektuje a během plnění reaguje na požadavky dětí, takže jej může variabilně měnit. Témata jsou ovlivněna prožitky a událostmi, se kterými se děti v prostředí mateřské školy setkávají a vzniká tak dostatečný prostor k využívání momentálních situací. Vzniklé situace jsou vhodné k naplňování jednotlivých cílů i kompetencí ze všech integrovaných bloků z našeho ŠVP PV. Téma zvolené dětmi není časově zavazující a může se podle okolností měnit, tak aby jim plně vyhovovalo. V široké nabídce činností ze strany učitelky je pouze část námětů s prostorem pro tvořivost dětí.

### **1.b - zápis do třídní knihy**

- zápis jednotlivých činností podle skutečností, zaznamenání použitých forem a metod, které byly v průběhu týdne využity. Zápis skutečného průběhu vzdělávací činnosti jak dopolední, tak i odpolední. Možnost zápisu o akcích školy, o zvláštních nebo nenadále vzniklých situacích.

### **2.b - evaluace integrovaného bloku**

- K evaluaci předchozího tématu nám velmi dobře slouží vypracované tabulky s přehledem plnění integrovaných bloků, kompetencí a zároveň cílů, ke kterým jsme směřovali. Je zde okamžitě vidět, které byly dotčeny minimálně a víme tedy, že je nutné s nimi pracovat dále, v dalším tématu. Klademe velký důraz na vzájemné konzultace učitelek ve třídě vědět o tom, kde je potřeba u dětí ještě něco prohlubovat, k čemu je potřeba se vrátit, co už se daří, jaké metody práce by příště byly lepší použít (určeno délkou tématu) - tabulkovým systémem jednou týdně

### **3.b - evaluace kompetencí**

- jednou týdně vždy po zápisu do třídní knihy (záznam do tabulky)

### **4.b - evaluace dílčích vzdělávacích cílů**

- záznamem do tabulky jednou týdně

## **Sebereflexe (hodnocení sama sebe)**

- ✚ Učitelky se ohlíží za sebe, rozmyšlí své kroky, sledují výsledky a samostatně je hodnotí a porovnávají s obecnými požadavky.

✚ Tento postup evaluace je logický a zdánlivě jednoduchý. Klade ale vysoké nároky na pravdivost a upřímnost učitelky vůči sobě samé při práci se ŠVP PV a taky na vlastní vzdělávání a sebevzdělávání učitelek (příloha- plán vzdělávání).

- Pojmenovat chyby, které učitelka dělá je velmi těžkým úkolem, a proto jsme vylepšili a možná i usnadnili tuto věc a to společným nastavením kritérií pro hodnocení práce učitelky. Tuto evaluaci využíváme vždy v pololetí a na konci školního roku. (zaznamenaný arch **Sebereflexe** každé učitelky je pravidelně zakládán v ředitelně školy)

### ***Hodnocení vzdělávacích výsledků dětí:***

✚ Pedagog sleduje rozvoj a osobní vzdělávací pokroky u každého dítěte zvlášť a důležité informace dokumentuje, vyhodnocuje a tím mu zajistí odpovídající co možná největší podporu v rozvoji a učení (hledá optimální cesty s ohledem na jeho možnosti a potřeby). Tyto záznamy jsou zcela důvěrné a přístupné pouze pedagogům v MŠ a rodičům. Přehledy o rozvoji dítěte (*evaluační listy*) jsme sjednotili v celé škole pro lepší orientaci. *Evaluační list* je založen pro každé dítě již od jeho nástupu do MŠ a jeho záznamy slouží učitelce po celou docházku dítěte do mateřské školy. Společně jsme si stanovili body pro hodnocení jednotlivých schopností a postojů dětí, které jsme považovali za nejdůležitější. Učitelka hodnotí dítě tak vždy, když zaznamená u dítěte jakoukoliv změnu (nejméně však 2x za rok) vždy s příslušným datem. Drobné úspěchy, či naopak- může do jeho složky zakládat podobou lístků, kresby, pracovního listu, zápisů, nebo jiným způsobem- dle svého uvážení. Toto hodnocení je vždy předloženo zákonným zástupcům, tak aby se s dítětem mohlo systematicky pracovat v souladu s rodinou